

Артыкул 15 праекта змянення і дапаўнення Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь:

Дзяржава адказная за захаванне гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны, свабоднае развіццё культур усіх нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь. Дзяржава забяспечвае захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

КАЛЯНДАР ПІСЬМЕННІКАЎ МАГІЛЕЎШЧЫНЫ

Вішнем з днём нараджэння:

- 1 студзеня – ЛЕЎЧАНКУ Мікалая Уладзіміравіча
- 3 студзеня – ЦЭВАН Алесю Дзмітрыеўну
- 4 студзеня – ХОБАТАВА Мікалая Паўлавіча
- 17 студзеня – ПРУДНІКАВУ (БЕЛАНОЖКА) Алёну Міхайлаўну
- 18 студзеня – УСЦІНАВУ Жану Віктараўну
- 31 студзеня – СЯЗЁМІНА Дзмітрыя Юр'евіча

2022 ГОД – ГОД ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ

Алесь Казека

Эпілог да паэмы «Марыйка»

Зноў стаю ля жалобнай сцяны
У мястэчку пад назваю Боркі –
Тут ахвяры мінулай вайны
Неадлучна стаяць на пагорку.

І глядзяць праз сівыя гады
На сучаснасці мірныя з'явы
У надзеі, што свет назаўжды
Адцураецца дзеяў крываваых.

У абліччы ўглядаюся іх
І – здаецца – узняўшы правіцы,
Настаўляюць ахвяры жывых:
– Не дазвольце вайне паўтарыцца!

Не дазвольце, каб землі бацькоў
Спусташалі захопнікі-каты!
Не дазвольце, каб некалі зноў
Наш народ запіхнулі за краты!

І ляціць гэты кліч над зямлёй,
Бударажыць, вядзе, заклікае...
Перад памяццю вечна жывой
Я на вернасць яму прысягаю.

Людзі!! Чуйце той велічны кліч!!!
Дзеля тых, хто ў нягодах суровых
Нам жыццё і зямлю збераглі,
Моўчкі ўстанем, схіліўшы галовы.

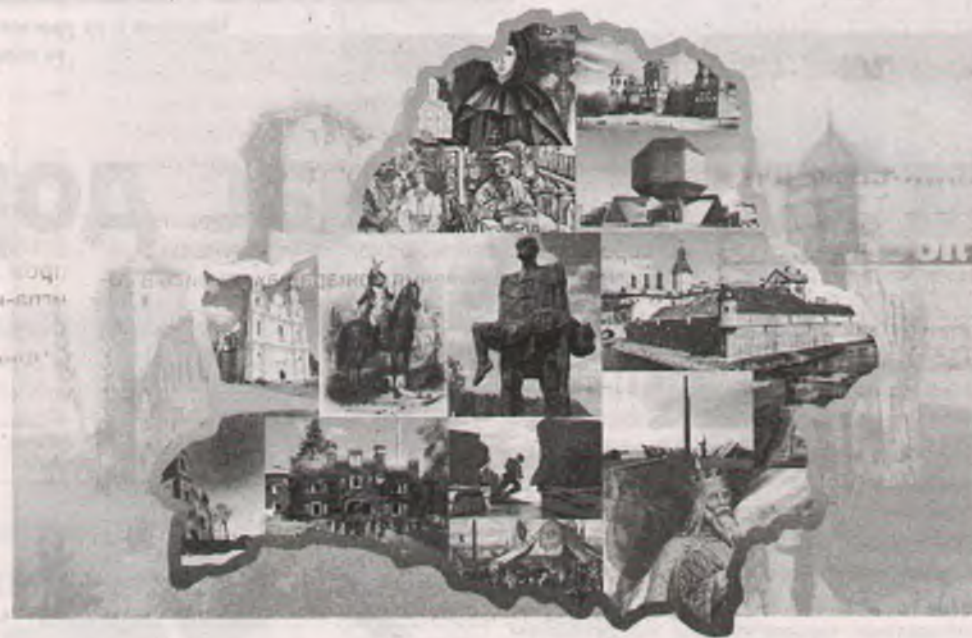
Мы, нашчадкі святла і вясны,
Перад продкамі схілім калені.
Скажам «Не!» – ашуканству вайны
Дзеля жыццяў усіх пакаленняў.

Скажам «Так» – каб сады расцвілі,
Каб іскрылася шчасцем дзяцінства.
Скажам «Так» – каб у сэрцах жылі
Радасць, згода, спакой і адзінства.

Міру – мір! Міру – мы! Міру – свет!
Хай набатам гучыць у сусвеце!
Хай заўсёды святла заповіт
На шчаслівай пануе планеце!

Уладзімір Ясеў

На вайне я ніколі не быў,
не насіў за плячмі аўтамат,
пад бранёй
не гарэў
і пад кулямі ў бой не хадзіў,
не страляў з мінамётаў
і зенітных гармат.
Я не быў партызанам,
не закладаў пад рэйкі траціл,
як мой бацька, малым
ад разрываў сарадаў не глух,
у шпітальных адгною мне раны
без наркозу
не чысціў хірург.
У дзяцінстве, як маці,
тыфам я не хварэў,
ад варожых салдат
не хаваўся ў балоце ніколі,
не збіраў, каб пад'есці,
пушышак з разгалістых дрэў,
не шукаў мёрзлай бульбы
ў заснежаным полі.

Зноў цяпло напайняе
бязавым сокам ствалы,
на старое гняздо
ля бацькоўскае хаты
прыляцяць непазбежна
захоўнікі шчасця – буслы.
З фотаздымкаў пажоўклых,
ваенных
глядзяць на мяне юнакі,
усміхаюцца ветла дзяўчаты.
Нашы дзеці і ўнукі вітаюць вясну,
як віталі дзяды ў сорах пятым.
Што і як мне яшчэ напісаць пра вайну,
каб давеку не ведаць праклятай?!

Валянціна Габрусева

Мы – беларусы!

Трымалі мы тое, што выпала,
І кожны данёс, што нёс,
Бо кросны нас тыя выткалі,
Якія ўпрыгожвалі лёс.
Нас сонца не надта пясціла,
Паліла яно і пякло,
На кожнай спіне адмеціна,
Ды ў кожных вачах святло.
Мы ноту, зямлі сугучную,
Ўзнімалі ўсе, як магі,
Каб промні жыцця не бліскучымі,
А залатымі былі.
І словы нашы кароткія
«Мы – беларусы!»
Гучаць
Сілай сваёй,
Вытокамі,
Дзе жыць нам,
А не дажываць!

Мая святая малая радзіма

Праз жах вайны, пякельныя пажары,
У горкасці нявыплаканых слёз,
Мой бацька, ідучы да светлай мары,
У падарунак мне цябе прынёс.
Той боль, які знаёмы ўсёй планеце,
Да свайго сэрца прытуліла я,
Адзіная ты для мяне на свеце,
Мая святая родная зямля.
Спявала ты сваю мне калыханку
Пад сонейка нязгаснага святло.
Учыстых росах трапяткіх світанкаў

Пад клёкат белых птушак
– над жытлом.
Матыў твой напяваю сваім дзецям,
Ён не змаўкае ў песнях салаўя,
Адзіная ты для мяне на свеце,
Зямля-матуля родная мая.
Я пакланюся роднай сваёй хаце,
Ля траў мурожных у святле бяроз,
Схілюся нізка перад бацькам з маці
За іх складаны і мой шчасны лёс,
Дзе ты стаіш іконай прад вачыма,
Якой штодзень маюся не здаля,
Адна ў мяне ты, малая радзіма,
Вялікая бясценная зямля.

Жанна Міус

Нашы класікі

- У Радзімы маёй будуць мірныя сны!
– вам кажусь, крыкуну і няверцы!
За яе хварэюць у парыве адным
дзве душы **Максіма Гарэцкага**.

У Радзімы маёй будзе шчасны лёс –
хто спрачацца з гэтым захоча?
За яе малітву **Купала** ўзнёс
перад Госпадам у час прарочы.

А на ростанях **Колас** стаіць малады –
дзёрзка ўмарваецца ў новы будзень:
«На прасторах жыцця шчыраваць
заўжды
ўлюблёныя ў край свой будзем!»

Твар Радзімы шукаў у легендах сівых
рамантычны наскрозь **Караткевіч**,
каб па-простаму, шчыра, ніяк не
«на Вы»
прашаптаць у вочы любыя:
«Вер мне...»

Край гасцінца старога **Гілевіч** прылёг,
задрамаў, залюбяны нібыта.
«За цябе ваяваў... ад абразы збярог...» –
шэпча ля абеліска **Быкаў**.

Тамы шчырых, гаючых, пяшчотных слоў
не спрахнеюць, як крыж на пагосце...
Угадай **барадулінскае** адно:
у кутах родных быць не гасцем!

Мележ, Чорны – ды нолькі іх, годных,
вой-ёй!..

Куляшоў – усё з той жа арцелі –
у парыве натхнёным над гэтай зямлёй
твар свой гадна трымаць хацелі!

Нам караскацца з багны разладдзя зноў,
пакуль усход новы ў сілу ўбярэцца.
Нас – мільёны!
Прад намі – ахварнасьць сыноў:
нашых класікаў з свечаччу-сэрцам.

Зможам мы, як іспанец, і чэх, і француз,
смакаваць з даўнім хмелем на вуснах
імя любай зямелькі – «мая Бе-ла-русь...»,
рук гасцінных раскінуўшы вусце.

І ў руках – толькі сціпрых усхваляў
вняок
(а не меч – на нязгодных абрынуць),
каб, як той летуценнік **Максім***, кожны
змог
у раку з назвай Памяць кінуць...

*Тут – М. Багдановіч, беларускі паэт.

Віктар Кунцэвіч

Жураўлі

Будзе лапін зямлі –
Будзе хлеб і да хлеба,
А гукнуць жураўлі –
Азірнемся на неба.
Куды можа пазваць
Гэты плач жураўліны?
Трэба сеяць і эжаць,
І сустрэць Асяніны.
Нас зямля, як магніт,
Неадступна трымае –
З жураўлямі ў блакіт
Смутак хай адлятае.
Ды ў палоне зімы
Змоўне плач над палямі,
Прыйдзе дзень – станем мы
Назаўжды жураўлямі.

А Друць-рака цячэ
Спакойна, самавіта.
Становіцца мяльчэй –
Стамілася нібыта.
Узгорак, мо курган
На беразе яе –
Стаю на ім. Чарга
Аблок сівых плыве.
Стаялі яны тут:
Мой прадзед, дзед і тата...
Сказаў бацькоўскі кут:
«Здабыткам стануць страты».
Люструюцца ў вадзе
Калматыя аблокі.
Куды нас Бог вядзе?
Чаму дае ўрок?
Ляціць за небасхіл
Плач – поклік жураўліны.
Ля страчаных магіл
Гараць нусты каліны.
А Друць-рака цячэ –
Не трэба ёй прынуць.
І прыйдзе час яшчэ:
Тут будзе мой унук.